

Důvěra ústavním institucím v červnu 2013

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost, v13-06</i>
Realizátor:	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
Termín terénního šetření:	<i>3. – 10. 6. 2013</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1023</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>PS.1, PI.1</i>
Zveřejněno dne:	<i>26. června 2013</i>
Zpracoval:	<i>Daniel Kunštát</i>

V reprezentativním šetření CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., byla v červnu 2013 vybraným občanům položena otázka, zda důvěřují jednotlivým ústavním institucím.¹ Sledování důvěry ústavním institucím je pravidelnou součástí našich šetření, což nám umožňuje mapovat vývoj názorů veřejnosti v dlouhodobém časovém horizontu.

Tabulka 1: Důvěra obyvatel ústavním institucím (v %)

DŮVĚRA	VI/12	IX/12	X/12	XI/12	XII/12	I/13	II/13	III/13	IV/13	V/13	VI/13
Prezident	51	52	50	55	53	26	x	x	61	52	50
Vláda	16	14	12	15	13	12	16	19	16	17	18
Poslanecká sněmovna	13	11	10	12	10	11	11	18	14	13	14
Senát	19	20	20	21	24	22	21	24	25	24	22
Krajské zastupitelstvo	35	34	36	37	38	39	34	38	44	37	40
Obecní zastupitelstvo	57	54	55	59	56	58	57	59	65	56	59
Starosta	56	56	54	61	58	58	57	60	64	59	60
Hejtman	34	35	36	40	38	37	35	38	43	39	38

Poznámka: Hodnoty v tabulce jsou součtem odpovědí „rozhodně důvěřuje“ a „spíše důvěřuje“. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „spíše nedůvěřuje“ a „rozhodně nedůvěřuje“ a odpověď „nevím“.

¹ Otázka: „Řekněte, prosím, důvěřujete prezidentovi republiky, vládě ČR, Poslanecké sněmovně PČR, Senátu PČR, svému krajskému zastupitelstvu, svému obecnímu zastupitelstvu, starostovi vaší obce či městské části, hejtmanovi vašeho kraje (primátorovi, pokud žijete v Praze), Veřejnému ochránci práv (ombudsmanovi), Ústavnímu soudu, Nejvyššímu kontrolnímu úřadu?“

V červnovém šetření nedošlo ve srovnání s předešlým měřením v hodnocení pravidelně sledovaných ústavních institucí k žádným zásadním změnám.

Prezidentovi republiky důvěřuje 50 % respondentů. Jedná se teprve o třetí zkoumání důvěry od počátku mandátu současné hlavy státu. Po počátečním poklesu tentokrát k žádné statisticky významné změně nedošlo.

Prezidentovi častěji důvěřují respondenti starší 60 let, ekonomicky neaktivní, důchodci a voliči ČSSD a KSČM.

Vládě Petra Nečase důvěřovalo na počátku června (tudíž ještě před vládní krizí) 18 % dotázaných, tedy zhruba stejně jako v květnovém výzkumu.

Vládě častěji důvěřovali zejména mladí lidé do 29 let, studenti, vedoucí zaměstnanci, dotázaní s deklarovanou dobrou životní úrovní a vysokoškolským vzděláním. Nadprůměrné důvěře se vláda přirozeně těší mezi přívrženci koaličních stran (zejména ODS a TOP 09), naopak u potenciálních voličů levice (KSČM a ČSSD) je její podpora výrazně nižší.

Důvěru Poslanecké sněmovně vyslovilo 14 % dotázaných, Senátu více než pětina (22 %). Ani u Poslanecké sněmovny a Senátu nedošlo oproti poslednímu výzkumu k žádnému zásadnějšímu posunu.

Poslanecké sněmovně i Senátu častěji důvěřují lidé s dobrou životní úrovní, mladí lidé do 29 let, studenti a přívrženci ODS a TOP 09 (v tomto případě to však platí pouze pro Poslaneckou sněmovnu, Senátu naopak častěji důvěřují sympatizanti ČSSD).

O něco vyšší důvěrou disponují lokální reprezentace: krajským zastupitelstvům vyjádřilo důvěru 40 % respondentů, téměř tři pětiny dotázaných (59 %) důvěřují svému obecnímu zastupitelstvu. Nárůst důvěry u krajských a obecních zastupitelstev oproti květnovému šetření se přitom pohybuje na horní hranici statistické chyby.

Mezi klíčovými sociodemografickými skupinami dotázaných nelze v pohledu na krajská a obecní zastupitelstva nalézt zásadnější diference.

Do výzkumu bylo zařazeno i zjišťování důvěry starostovi obce/městské části a hejtmanovi (v Praze respondenti hodnotili primátora). Ze získaných výsledků vyplývá, že důvěryhodnost osob stojících v čele obecních a krajských samospráv v zásadě přesně kopíruje míru důvěry, kterou mezi občany požívají obecní, resp. krajská zastupitelstva: svému starostovi tak důvěřuje 60 % dotázaných, hejtmanovi 38 %.

Kromě důvěry k výše zmíněným ústavním institucím, kterou CVVM sleduje každý měsíc, byli respondenti v červnovém výzkumu také dotázáni, zda důvěřují veřejnému ochránci práv (ombudsmanovi), Ústavnímu soudu a Nejvyššímu kontrolnímu úřadu. Přehled výsledků včetně srovnání s předcházejícími výzkumy přináší tabulka 2.

Tabulka 2: Důvěra obyvatel veřejnému ochránci práv (ombudsmanovi), Ústavnímu soudu a Nejvyššímu kontrolnímu úřadu (v %)

DŮVĚRA	V/04	X/04	VI/05	XII/05	XII/06	VI/07	VI/09	XII/09	XII/10	IV/11	XII/11	VI/12	XII/12	VI/13
Ombudsman	51	48	53	57	62	65	65	63	57	63	55	58	63	62
Ústavní soud	51	47	54	50	55	59	52	51	46	56	46	53	56	55
NKÚ	57	52	53	55	57	58	44	41	35	36	33	40	48	49

Poznámka: Hodnoty v tabulce jsou součtem odpovědí „rozhodně důvěřuje“ a „spíše důvěřuje“. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „spíše nedůvěřuje“ a „rozhodně nedůvěřuje“ a odpověď „nevím“.

Veřejnému ochránci práv vyslovily v červnu důvěru bezmála dvě třetiny občanů (62 %), což je přibližně stejně jako v posledním (v tomto případě prosincovém) šetření. Ústavnímu soudu v současnosti důvěřuje 55 % obyvatel ČR starších 15 let. I v tomto případě je změna podílu důvěřujících v porovnání s posledním šetřením nevýznamná.

Totéž se týká také Nejvyššího kontrolního úřadu, kterému vyjádřilo důvěru 49 % respondentů.

Všem třem institucím statisticky významně častěji důvěřovali oslovení s deklarovanou dobrou životní úrovní.

V rámci šetření byla zjišťována také spokojenost se současnou politickou situací v naší zemi.² Výsledek a časové srovnání nabízí tabulka 2 a graf.

Tabulka 2: Spokojenost/nespokojenost se současnou politickou situací v ČR (v %)

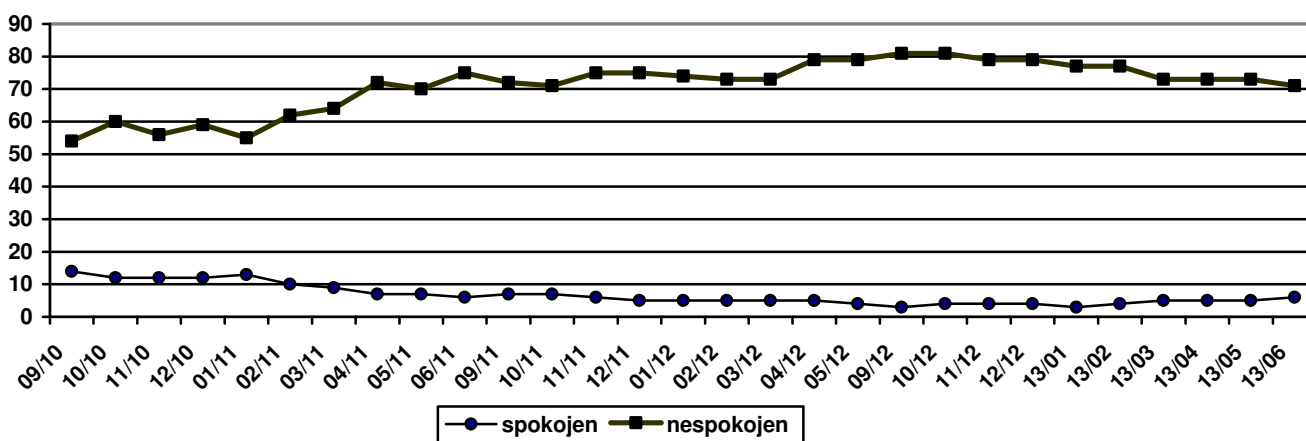
	V/12	IX/12	X/12	XI/12	XII/12	I/13	II/13	III/13	IV/13	V/13	VI/13
Spokojen	4	3	4	4	4	3	4	5	5	5	6
Ani spokojen, ani nespokojen	15	14	14	15	15	18	18	21	20	21	22
Nespokojen	79	81	81	79	79	77	77	73	73	73	71

Poznámka: Hodnoty v tabulce jsou součtem odpovědí „rozhodně spokojen“ a „spíše spokojen“, resp. „spíše nespokojen“ a „rozhodně nespokojen“. Dopočet do 100 % tvoří odpověď „nevím“.

Spokojenost se současnou politickou situací vyjádřilo 6 % respondentů, tedy přibližně stejně jako v posledních šetřeních. Ani spokojeno, ani nespokojeno se cítí být 22 % obyvatel ČR. Nespokojenost s politickou situací vyjadřují necelé tři čtvrtiny dotázaných (71 %). Zbytek respondentů zvolil variantu „nevím“.

Spokojenost s politickou situací vyjadřují mírně častěji mladí respondenti do 29 let, dotázaní s dobrou životní úrovní a přívrženci ODS a TOP 09. Mezi nespokojené s politickou situací se častěji řadí sympatizanti KSČM a ČSSD. Větší míra nespokojenosti panuje rovněž mezi občany považujícími svoji životní úroveň za špatnou a oslovenými staršími 60 let.

Graf: Vývoj spokojenosti/nespokojenosti s politickou situací od parlamentních voleb v r. 2010 (v %)

Zdroj: Výzkumy CVVM.

² Otázka: „Zamysleli-li se nad celkovou současnou politickou situací v České republice, řekl byste, že jste s ní velmi spokojen, spíše spokojen, ani spokojen, ani nespokojen, spíše nespokojen, velmi nespokojen?“ Sběr dat proběhl ještě před vládní krizí.